

ธุรกิจปิโตรเคมีในอินโดนีเซีย กับโอกาสที่ท้าทาย

Highlight

- ปิโตรเคมีในอินโดนีเซียเป็นธุรกิจที่ยังมีช่องว่างให้เข้าไปลงทุนได้อีกมาก เนื่องจากปัจจุบันยังเป็นตลาดที่มีผู้เล่นน้อย และกำลังการผลิตที่ค่อนข้างต่ำ สวนทางกับระดับความต้องการบริโภคที่มีอย่างมหาศาล EIC มองว่า การเข้าไปลงทุนในปิโตรเคมีประเภท Commodity โดยเฉพาะ PE (Polyethylene) และ PP (Polypropylene) จะตอบโจทย์ความต้องการของตลาดปิโตรเคมีอินโดนีเซียได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่พึ่งพาการนำเข้าในสัดส่วนที่สูง ขณะเดียวกันการเข้าไป JV กับบริษัทท้องถิ่นจัดเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจในตลาดนี้ง่ายและราบรื่นขึ้น

ธุรกิจปิโตรเคมีของอินโดนีเซียสร้างรายได้ให้แก่ประเทศราว 3% ของ GDP ในช่วงที่ผ่านมาตลาดปิโตรเคมีของอินโดนีเซียมีการเติบโตแบบค่อยเป็นค่อยไป ความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขยายตัวที่ประมาณเกือบ 2% ต่อปี และการผลิตส่วนใหญ่เป็นแบบ Naphtha base (รูปที่ 1) แต่คาดว่าในอนาคตความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีจะเติบโตได้ถึงประมาณ 5% ต่อปี จากแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม ผู้เล่นส่วนใหญ่ในธุรกิจนี้ยังขาดความเชื่อมโยงในสายการผลิต เช่น ผู้เล่นบางรายทำเพียงธุรกิจต้นน้ำและปลายน้ำ หรือบางรายทำแค่ธุรกิจปลายน้ำ เป็นต้น ประกอบกับการขาดแคลนวัตถุดิบและการเชื่อมต่อกับธุรกิจน้ำมันส่งผลให้อินโดนีเซียยังต้องพึ่งพาการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีจากต่างประเทศราว 50% ของความต้องการบริโภคในประเทศทั้งหมด ซึ่งหากพิจารณาจนถึงประเด็นทดแทนการนำเข้า ตลาดผู้ผลิตปิโตรเคมีจะมีโอกาสขยายตัวได้สูงเกินกว่า 5% ค่อนข้างมาก

หนึ่งในบริษัทผู้ดำเนินธุรกิจปิโตรเคมีของอินโดนีเซียที่น่าจับตามอง คงหนีไม่พ้น Chandra Asri ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดสูงเป็นอันดับ 1 หรือคิดเป็นสัดส่วนรายได้ถึงเกือบ 40% ของตลาดปิโตรเคมีในอินโดนีเซีย โดย Chandra Asri เป็นผู้ดำเนินธุรกิจปิโตรเคมีครบวงจรแห่งเดียวในอินโดนีเซีย มีการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีที่หลากหลาย (รูปที่ 2) ตั้งแต่ต้นน้ำ เช่น เอทิลีน โพรพิลีน จนถึงปลายน้ำอย่างโพลีเอทิลีน ซึ่งถือเป็นจุดต่างสำคัญเมื่อเทียบกับบริษัทปิโตรเคมีรายอื่นในอินโดนีเซียที่ผลิตแบบเฉพาะเจาะจงในบางขั้นของห่วงโซ่การผลิต

สำหรับการเข้ามาลงทุนของผู้เล่นต่างชาติ นับว่ายังค่อนข้างจำกัด และส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในธุรกิจปลายน้ำ (รูปที่ 3) โดยภาพรวมเป็นบริษัทปิโตรเคมีรายใหญ่ทั้งจากเอเชีย อย่าง IVL ที่เข้ามาลงทุนตั้งโรงงานผลิต PET (Polyester) หรือจากการร่วมทุนของบริษัทปิโตรเคมียักษ์ใหญ่ออย่าง Dow Chemical จากอเมริกา และ BASF จากยุโรป ที่มาตั้งโรงงานผลิต SBR (Styrene Butadiene Rubber) เป็นการลงทุนที่เน้นรองรับความต้องการของอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศอินโดนีเซียเป็นหลัก

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner.

Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct.

This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

ปัจจุบันบริษัทที่ประกอบธุรกิจปิโตรเคมีรายใหญ่ของไทยอย่าง PTTGC และ SCG ก็ได้เข้าไปเจาะตลาด

อินโดนีเซียบ้างแล้ว โดยล่าสุดเมื่อปลายปีที่ผ่านมา PTTGC ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจกับบริษัท Pertamina เพื่อร่วมลงทุนกันกว่า 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการสร้างโรงงานปิโตรเคมีแบบครบวงจร ทั้งการผลิตเอทิลีน โพรพิลีน และอื่น ๆ ซึ่งคาดว่าจะโรงงานจะสร้างเสร็จภายในปี 2018 และจะมีส่วนแบ่งตลาดถึง 30% สำหรับ SCG ขณะนี้ได้เข้าไปถือหุ้นใน Chandra Asri 30% ผ่านการเข้าซื้อกิจการเมื่อปี 2011 ทั้งเพื่อขยายโอกาสทางการตลาดให้มากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในอินโดนีเซีย

ในแง่ของปัจจัยท้าทาย การขาดแคลนวัตถุดิบเพื่อป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมปิโตรเคมี จัดเป็นอุปสรรคสำคัญที่ควรระวัง แม้อินโดนีเซียจะเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แต่เนื่องด้วยรัฐบาลยังคงจำกัดการนำทรัพยากรดังกล่าวขึ้นมาใช้ ในขณะที่ความต้องการน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่งผลให้อินโดนีเซียต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 30% จาก 4% ในปี 2004 ประกอบกับรัฐบาลก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ยิ่งทำให้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเพิ่มมากขึ้น และต้องอาศัยการนำเข้าวัตถุดิบดังกล่าวจากต่างประเทศเป็นปริมาณมาก ส่งผลทางลบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้เล่นภายในประเทศ ทั้งในด้านต้นทุน และความเสี่ยงจากการขาดวัตถุดิบ

อย่างไรก็ดี ธุรกิจปิโตรเคมีของอินโดนีเซียจัดเป็นตลาดที่นักลงทุนไม่ควรมองข้าม จากปัจจัยหลัก 3 ประการดังนี้

- 1) การขาดแคลนผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีในประเทศเป็นจำนวนมาก พบว่า อินโดนีเซียมีสัดส่วนการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีต่างๆ ค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นเอทิลีน โพรพิลีน โดยผลิตภัณฑ์บางชนิดมีการนำเข้าทั้ง 100% ของการบริโภค เช่น LDPE เป็นต้น (รูปที่ 4) ขณะเดียวกันอัตราการใช้พลาสติกต่อหัวของอินโดนีเซียเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน นับว่ายังค่อนข้างต่ำ ยิ่งสนับสนุนช่องทางการขยายตัวของธุรกิจนี้ต่อไปได้อีก
- 2) นโยบายสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจปิโตรเคมีของรัฐบาล ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของรัฐบาล อินโดนีเซียที่ปรากฏเด่นชัดที่สุด ได้แก่ การใช้มาตรการภาษีในการสร้างแรงจูงใจ เช่น ให้งดเว้นการจัดเก็บภาษี (Tax Holiday) และ การลดหย่อนภาษี (Tax Allowance) โดยสิทธิประโยชน์ดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขเพิ่มเติมที่รัฐบาลกำหนด เช่น การลงทุนขั้นต่ำจะต้องมีวงเงินไม่น้อยกว่า 1.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และจะต้องฝากเงินลงทุนอย่างน้อย 10% ในธนาคารของอินโดนีเซีย เป็นต้น
- 3) การเติบโตของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง แนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่พึ่งพาผลิตภัณฑ์พลาสติก (รูปที่ 5) เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ บรรจุภัณฑ์ และการก่อสร้าง สะท้อนให้เห็นทิศทางที่น่าจะสดใสของธุรกิจปิโตรเคมีเพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมดังกล่าวในอนาคต

หากสนใจเข้าไปลงทุนในธุรกิจปิโตรเคมีของอินโดนีเซีย EIC มองว่า JV กับบริษัทท้องถิ่น โดยเจาะตลาด

ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีประเภท Commodity โดยเฉพาะ PE และ PP เนื่องจากการเข้าไปทำธุรกิจในอินโดนีเซียยังไม่มากนัก เมื่อเทียบกับหลายตลาดในอาเซียน การจับมือกับบริษัทท้องถิ่นในประเทศจึงเป็นวิธีที่ให้การเข้าสู่ตลาดง่ายและราบรื่นขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เราเข้าใจความซับซ้อนของตลาดและจับทิศทางความต้องการของผู้บริโภคได้รวดเร็วขึ้น ในแง่ของประเภทผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี Commodity petrochemicals ยังคงเป็นที่ต้องการหลักในตลาด โดยเฉพาะ PE ชนิดต่างๆ (HDPE, LDPE, LLDPE) ที่มีสัดส่วนการนำเข้าอยู่ระหว่าง 20% - 100% และ PP ที่มีสัดส่วนการนำเข้ากว่า 30% ซึ่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีดังกล่าวมักถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนอุปกรณ์ชิ้นส่วนรถยนต์เป็นจำนวนมาก

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner.

Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct.

This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

Implication

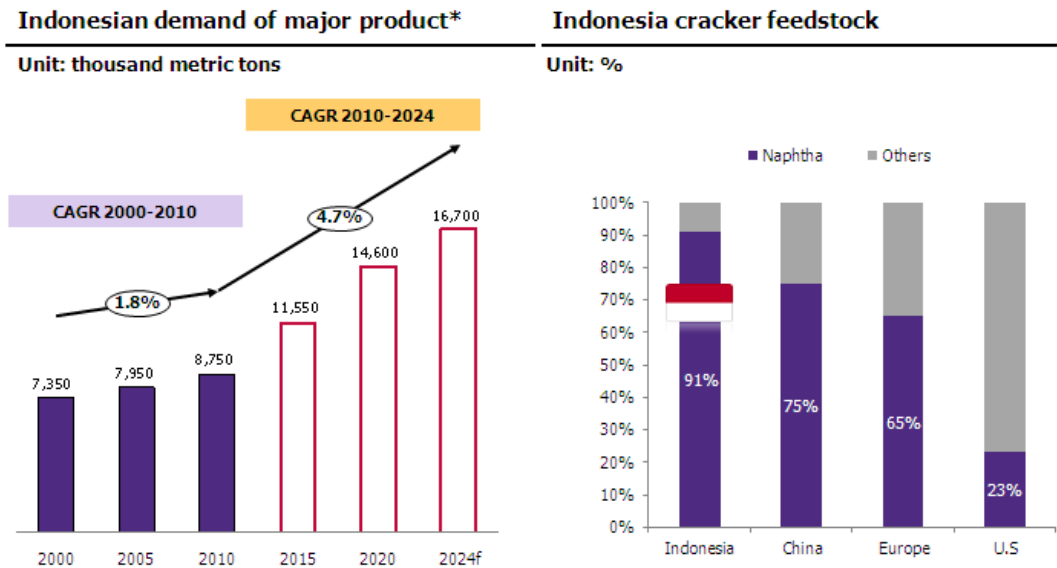
- เพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน ผู้เล่นควรสร้างความเชื่อมโยงการผลิตให้ครอบคลุมตลอดสาย ควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีที่หลากหลาย เนื่องจากปัญหาหลักของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในอินโดนีเซียคือการขาดแคลนวัตถุดิบ (feedstock) และการขาดความเชื่อมต่อในสายการผลิต การเข้าทำธุรกิจให้เชื่อมโยงตลอดทั้งสาย ตั้งแต่ธุรกิจผลิต feedstock จนถึงปิโตรเคมีปลายน้ำ จึงเสมือนการปิดช่องโหว่ของปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จในระยะยาว ขณะเดียวกันการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นปลายให้หลากหลายจากสภาพตลาดที่ยังมีช่องว่างอยู่มาก ก็จะช่วยสนับสนุนการขยายส่วนแบ่งตลาดของผู้เล่นรวมถึงการเข้าสู่ตลาดผู้บริโภคใหม่ๆ ได้กว้างขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความแข็งแกร่งและลดความเสี่ยงให้แก่บริษัทในกรณีที่เกิดตลาดใดตลาดหนึ่งซบเซาลง
- ในระยะยาว การมุ่งสู่ High Value Specialty (HVS) ในตลาดอินโดนีเซียเป็นเรื่องที่ผู้เล่นไทยไม่ควรละเลย แม้ปัจจุบันผู้เล่นไทยจะเข้าไปมีบทบาทในตลาดปิโตรเคมีของอินโดนีเซียแล้ว แต่สำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอย่าง HVS นั้น นับว่าเรายังเป็นรองประเทศแถบยุโรปและอเมริกาอยู่มาก ซึ่งในระยะสั้น ความต้องการ HVS ของอินโดนีเซียยังค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีตลาดรองรับที่จำกัด แต่ในอนาคต HVS จะมีบทบาทเพิ่มขึ้น ฉะนั้นผู้เล่นไทยควรเร่งพัฒนาตัวเองให้มากขึ้น เพื่อไม่ให้สูญเสียโอกาสในตลาด HVS ไป

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner.

Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct.

This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

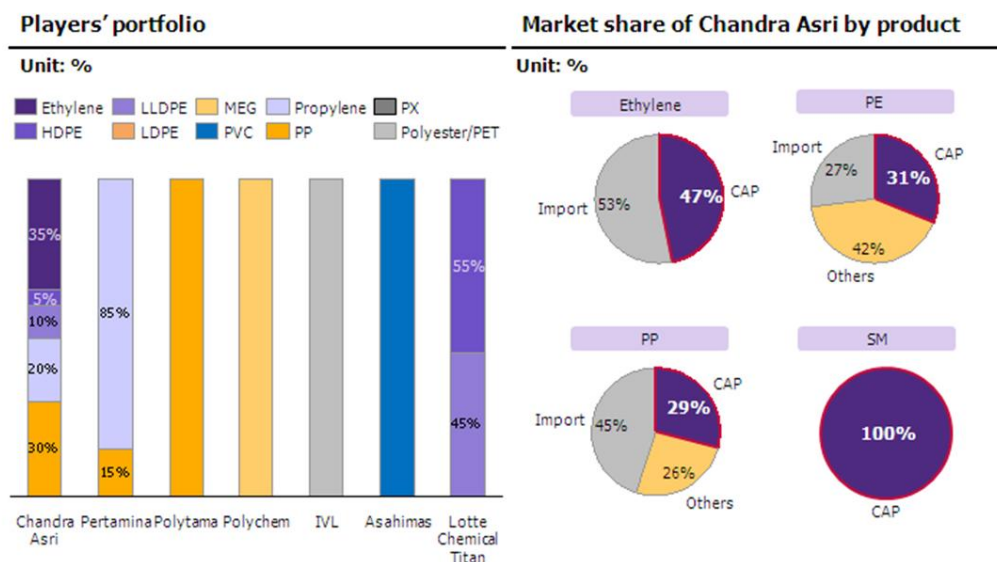
รูปที่ 1: ความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีในอินโดนีเซียมีแนวโน้มเติบโตเกือบ 5% ต่อปีในระยะต่อไป โดยการผลิตส่วนใหญ่เป็นแบบ Naphtha base

หมายเหตุ: * Olefins, polyolefin, derivatives, aromatics and butadiene derivatives

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ PTTGC และ BMI

รูปที่ 2: Chandra Asri เป็นผู้ดำเนินธุรกิจปิโตรเคมีครบวงจรแห่งเดียวในอินโดนีเซีย และครองส่วนแบ่งตลาดส่วนใหญ่ในหลายผลิตภัณฑ์

หมายเหตุ: CAP = Chandra Asri Petrochemicals

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ PTTGC และ BMI

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner.

Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct.

This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

รูปที่ 3: บริษัทปิโตรเคมีของต่างชาติส่วนใหญ่เข้ามาลงทุนในธุรกิจปลายน้ำ

Foreign key players in Indonesia petrochemical sector

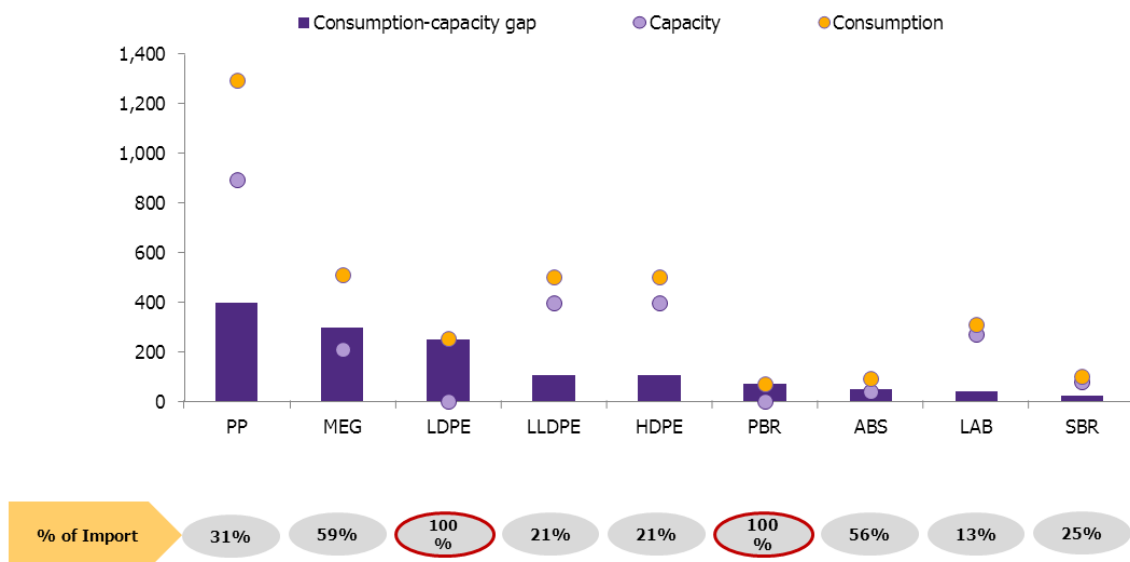
Company	NC/FC	Nationality	Upstream	Down stream	Key products
Pertamina	NC (100% state own)		✓		• Naphtha • PX
Chandra Asri	Barito Pacific 65%, SCG 30%, Public 5%		✓	✓	• Ethylene • Polyolefin
Lotte Chemical Titan	FC			✓	• HDPE • LLDPE
IVL	FC			✓	• PET (polyester)
Dow	FC			✓	• PS • SBR (styrene butadiene rubber)
BASF	FC			✓	• SBR

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ BMI, PTTGC, CAP และ Bloomberg

รูปที่ 4: อินโดนีเซียมีสัดส่วนการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีต่างๆ ค่อนข้างมาก บางชนิดมีการนำเข้าทั้ง 100% ของการบริโภค

Indonesia's required petrochemical imports 2012

Unit: thousand metric tons

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ PTTGC

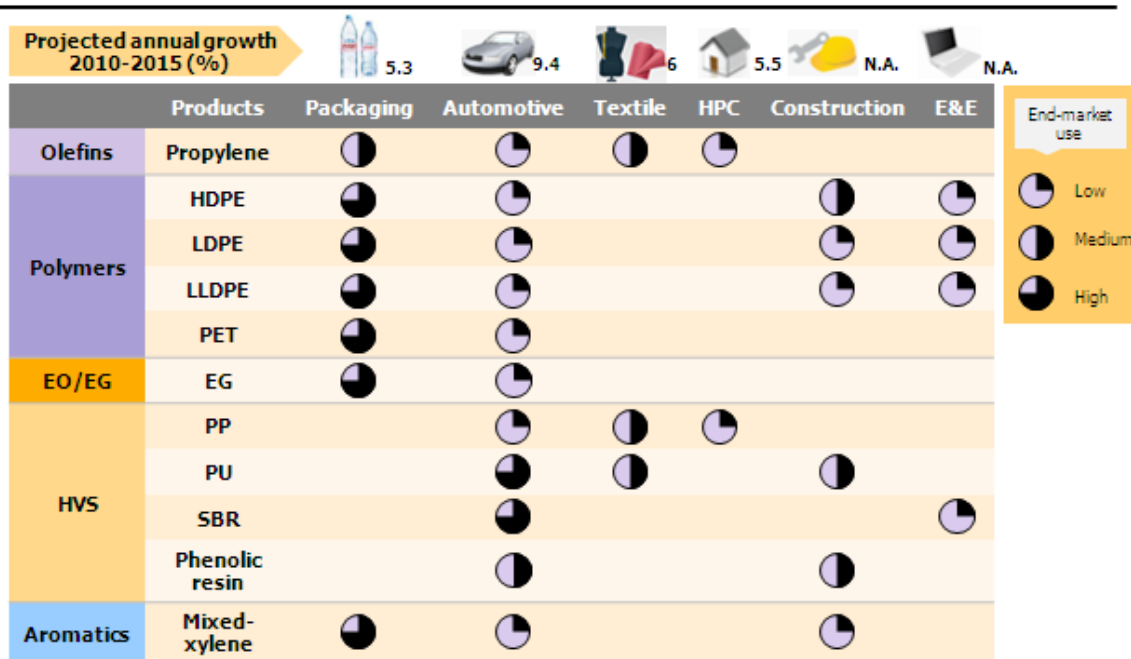
Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner.

Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct.

This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

รูปที่ 5: อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่พึ่งพาผลิตภัณฑ์พลาสติกมีแนวโน้มเติบโตดี

End user of each product

หมายเหตุ: HPC=Home and personal care, E&E=Electronics and Electrical

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ PTTGC และ Mckensey

โดย : ชนิตา สุวรรณะ (chanita.suwanna@scb.co.th)

SCB Economic Intelligence Center (EIC)

EIC Online: www.scbeic.com

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner.

Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct.

This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.